

Đolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOVELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

LETI I. — Stev. 43

NOVO MESTO, 23. decembra 1950

Izhaja tedensko

„Skrbite za ljudsko blaginjo in poglabljajte pravo ljudsko demokracijo!“ naročajo volivci novo izvoljenim okrajnim ljudskim odborom

V nedeljo 17. decembra je ljudstvo črnomaljskega, novomeškega in trebanjskega okraja izvolilo nove okrajne ljudske odbore. Ti odbori imajo za seboj moč ljudskih množic, ki so z zaupanjem in prepričanjem svoobodno volile politično najbolj zanesljive in gospodarsko najbolj sposobljene kandidate. Z medsebojnim zaupanjem, s pomočjo ljudstva odborom in odborov ljudstvu, ne smejo v nobenem primeru izostati uspehi, ki jih od nas vseh terja zadnje leto naše prve petletke in ki jih od nas tako zanesljivo pričakuje modro državno vodstvo v teh usodnih in veličastnih letih graditve temeljev naše socialistične domovine.

Pred volitvami

Nihče ni dvomil v uspeh volitev v naših treh okrajih. Naše ljudstvo, ki je že neštetokrat dokazalo zaupanje v vodstvo države, je tudi sedaj odločno povedalo, da ne krene s poti, ki mu jo je začrtalo vodstvo s Partijo

na celu. Na predvolivnih sestankih je do kosti otipalo vsakega kandidata posebej in premisljeno ter s preudarkom določilo najboljšega, tako da lahko trdimo, da so novoizvoljeni odbori resnično močni in sposobni, da vodijo svoje volivce v lepši jutrišnji dan. Na teh sestankih so se najbolj zanimali za gospodarska vprašanja in pa za notranje in zunanjje politično življenje. Megleni pogledi so se razjasnili in marsikaj je po teh volitvah jasnejše, kot je bilo še včeraj. Kjer je bilo potrebno, so bili sestanki tudi po dvakrat, trikrat. Določenim komisijam na voliščih je bil postopek vestno razložen. Udeležba je bila skoraj povsod prav dobra. Okrajni aktivisti so vložili pred volitvami vse svoje sposobnosti in pomagali volivcem z razgovorji, da so stopili na volišče pripravljeni in podkovani bolj, kot kdaj prej. Na dan pred volitvami so povsod okrasili nad vse lepo volišča, postavili mlaje in napisali parole v duhu velikega časa, ki ga danes preživljamo.

Zlorabo zaupanja mu ne bi odpustil!

Vlažna decembska noč se je umikala po membnemu dnevnu. Pred številnimi volišči so se že v zgodnjih jutranjih urah zbiralne skupine volivcev. Marsikje so prihajali v skupinah, nekateri po prvi jutranji maši, drugi v dopoldanskih urah, zamudniki so pa pohiteli v popoldanskih urah. Kakor je kdo mogel in hotel, vsak je volil po svoji mili volji.

Najlepše je bilo zjutraj. Na mestih, kjer so prejšnji večer goreli v čast volitev kresovi, se ni ugasnil žar, ko so prvi volivci volili in ne v redkih primerih takoj po izpolnjeni državljanški dolžnosti pohiteli na prostovoljna dela. Tako je bilo v Podhosti, Soteski, Poljanah in drugod. Delali so v zadrugah, v gozdu, popravljali pota itd. — V Črnomlju, Novem mesetu, Mokromogu, v mestih in vseh so volivce klicale na volišče vzpodbudne budnice, vesele pesmi in vzklik, prepojeni z zvestobo do Partije in državnega vodstva, z vzklikom zaupanja kandidatom.

Ernest Bele, strokovni delavec pri »Vodovodu« MLO Novo mesto, je bil med prvimi, ki je spustil pomembno kroglico v pravo skrivenico. Tako po častnem dejanju je odhitev v delavnico in ves dan delal. On je počastil volitve z delom in to delo bo prineslo presenečenje tovarni eteričnih olj v Obriku, ki komaj čaka, da steče. Po zaslugu Beleta bo stekla preje! Beletu je sledilo število drugih v vseh treh okrajih. Videli smo ljudi po tovarnah, v uradilih in tudi na polju.

Ob osmi uri zjutraj je novomeška razglasna oddajna postaja z vredrino poročala prve uspehe: 27. volivna enota v Novem mestu 41 %, 74 volivna enota v Smilu pri Novem mestu 52 %, na volišču Podgorz KLO Dvor 55 %, na Strugi do 9. ure zjutraj 100 %!

Bedne, spolzke gliste . . .

Medtem, ko so že v dopoldanskih urah beležili v Zabji vasi, Irča vasi, Strugi, Hrušici, Starih žagah in še in še 100% uspehe, so se v nekaterih krajih zvijale spolzke gliste: »Jaz ne grem na volišče! Bodti pameten, umakni se jim v zidanicu!«

Med temi nesnagami je bila tudi znana Karolina Kobe iz Spodnjih Sušic. Zvest ob njeni strani je prišepetal tudi Kren Karol, Uboga Korlička, ki vaju je najbrže ime združilo, ali vesta, kako bedna, nespočeta sta s svojo grdobijo!

Tudi v KLO Skocjan so se nekateri skrivaj umikali v vinograde. Ko so se nalezli kapije, ki je niso vredni, so postali junaki

14. uri je na voliščih znova oživel, posebno na trebanjskih, kjer so najuspešnejše volili.

Vedno bliže zmagi na večini volišč, le v Skocjanski dolini in St. Jemejski, se je nekoliko zataknilo in tudi do 19. ure ni prišlo nad 70 %. Zanimivo je to; v najbogatejših krajih — najmanj uspeha. Vse to pa se skrije pred uspehi, ki jih je dosegljela večina vo-

lišč. Rezultati, doseženi v vseh treh okrajih, so veren izraz politične zavesti ljudi.

Z nočjo je pričelo snežiti. Počitka vredni ljudje so bili zbrani trezni v topih sobah in govorili o novo izvoljenih odbornikih, izražali vero v boljše jutri, tisti pa, ki so se umaknili, so se kotalili po blatnih poteh pisanj iz zidanic ...

Naša armada, kovačica novih ljudi



Nobena druga vojska ni med zadnjo vojno v tolikšni meri razvila množičnega junaštva, kakor naša narodno osvobodilna vojska, današnja Jugoslovanska armada. Na našo vojsko so med vojno pritekali stotisoč delavcev, kmetov in intelektualcev, v njih rasli, se razvijali in prerajali v zavedne, disciplinirane borce, organizatorje in voditelje, v nove ljudi, v graditelje novega življenja.

Kako je bilo to mogče v takšnem obsegu in s takšno hitrostjo v armadi?

Zato, ker je naša armada nova armada, nova po svojem duhu, po idejah, ki je z njimi prezeta, ki so jo vodile med vojno in ki se je na njihovi podlagi gradila, borila in zmagovala.

To so najdoslednejše demokratične ideje našega časa: Borba za svobodo narodov, za pravico delovnih ljudi, za bratstvo in enakopravnost narodov. To so pravzaprav ideje, ki jih je dal svetu Lenin in ki jih je v naših razmerah mojstrsko uresničil tovariš maršal Tito z vstajo ljudskih množic in z borbo za zgraditev države. Te ideje so napravile iz naših navadnih, malih ljudi, od katerih niso vladajoči razredi pričakovani ničesar, razen, da bi jim bili sužnji, največje junake v zgodovini naših narodov, sposobne, da premagajo vse težave, združijo vse trdnjave — sposobne, da ustvarijo novo srečnejše življenje.

Naša armada se je gradila in se gradi prav na podlagi teh idej.

Naj živi praznik Jugoslovanske armade 22. december!

Naj živi naša zmagovita armada!

Naj živi voditeljica naše armade Komunistična partija!

Naj živi Centralni komite in njegov sekretar, maršal Tito!

Naj živi naše delovno ljudstvo, graditelj te edinstvene Armade!

Vedno bliže . . .

Ob 13. uri je nastalo na vseh voliščih zatišje. Ljudje so obedovali in počivali. Posebno v Gornjih in Spodnjih Kotih so bili zadovoljni: za seboj so imeli 100% uspeh. Njihovi poti so sledili v Brusnicah z 97 % in mnogi drugi kraji v vseh treh okrajih. Po

Več tisoč državljanov v okraju bi lahko še vključili v Zvezo borcev

Preteklo nedeljo je bil v Novem mestu občni zbor Zveze borcev. Izvoljeni delegati krajevnih zvez ZB so položili račune o delu svojih organizacij, prav tako pa je poročal o uspehih v slabostih ZB okrajnega odbora ZB. Zboru so prisostvovali kot gostje člani OK KPS, oficirji JA in zastopniki organizacij OF, glavni odbor ZB pa je zastopal njegov član tov. Franc Hočevar.

Sekretar okrajnega odbora ZB tov. Moro Avgust je začel zborovanje ter predlagal razne komisije, predsednik ZB tov. Hlede Lojze pa je v daljšem in izčrpnom poročilu orisal delo organizacije. Iz njegovega referata in diskusije posnemam nekaj misli.

Dejstvo je, da organizacije ZB osnovne naloge, ki so si jo zadale že na zadnjem občnem zboru, v celoti niso izvršile: v svojih vrstah imajo še vse pre malo članov! Res je, da je v 30 krajevnih zvezah zdaj 2748 članov in članic, res pa je tudi, da ima v okraju še več tisoč ljudi vse pogoje za sprejem v Zvezo borcev! Odborniki krajevnih zvez še vedno pozabljajo na stotine partizanskih mamic, tihih aktivistov, gospodarjev, ki so nam pomagali v letih vojne s hrano, s prevozi, z dajanjem pomoči v stotih oblikah! Teh skromnih sodelancev, ki so marsikomu izmed nas rešili življenje in bili cementna vez vojske z ljudstvom, v mnogih vaseh še niso povabili v vrste Zveze borcev. Delegati so zato sklenili, da bodo enkrat za vselej odpravili to pomankljivost in pomnožili vrste čl nov ZB z vsemi, ki spadajo v naše vrste.

Delegati so sami kritizirali, da pri razdeljevanju pomoči v materialu in kreditih za

obnova v vojni porušenih zgradb organizacije ZB niso dovolj sodelovali. Zato je prišlo do krivic in napak, ki se morajo zdaj, ko bo treba kredite vračati, popraviti. V marsikateri vasi so dobili špekulanti po 20.000, 30 tisoč din — v Suhih krajini nekdo celo 150.000 dinarjev kredita, obnovili pa niso nič — ali pa so si postavili košate stavbe, ki jih pred vojno sploh niso imeli.

Krajevne zveze iz Vavte vasi, St. Jerneja, Smihela pri Novem mestu, Zužemberka, Podhoste, Straže, Dolenjskih Toplic in Gaberja so bile med letom najbolj delavne. Vse organizacije ZB okraja pa so pozabljale na glavno nalogo svojega dela: na pomoč pri predvojaški vzgoji mladine, na sodelovanje in vodilno vlogo v organizaciji Rdečega križa, Ljudski tehniki, protiletalski zaščiti, na povezavo z gasilci, s fizkulturnimi organizacijami in na usmerjanje streških družin. To popraviti in učvrstiti bo naloga krajevnih zvez ZB v naslednjih mesecih.

V razpravljanju o spremembni pravil ZB so delegati predlagali okrajnemu odboru, da naj bi znašala letna članarina organizacije 60 din.

Izvoljen je bil nov okrajni odbor ZB ter 18 delegatov za II. kongres Zveze borcev Slovenije, med katerimi so najboljši borcipartizani in aktivistki Dolenjske.

Kakšno naj bo delo ZB, sta delegatoma v daljših pojasnjevanjih povedala tov. Hočevar v imenu GO ZB in tov. Zugelj, sekretar OK KPS. S pozdravnim pismom glavnemu odboru ZB Slovenije je bil občni zbor zaključen.

FRONTA V TREBANJSKEM OKRAJU mora razširiti svoje vrste

V nedeljo je bilo v dvorani doma ljudske prosvete prvo zasedanje novoizvoljenega okrajnega zbora OF. Od 174 delegatov jih je prišlo 139. Predsednik OO OF tov. Lovro Grden je podal poročilo o političnem in gospodarskem stanju okraja, sekretar OO OF tov. Franc Zidar pa organizacijsko poročilo o delu Fronte v letu 1950. Delegati in gostje je v imenu IO OF Slovenije pozdravil minister tov. Nace Volj.

Iz poročil in razpravljanja delegatov je bila razvidna delavnost frontnih organizacij, ki so dosegli ponekod dobre, ponekod pa prav maleknostne uspehe. Drži namreč dejstvo, da je v vrstah OF danes komaj 48 % volivcev okraja, letos pa se je število članstva povečalo samo za 250! Člani prejšnjega plenuma OF so že večkrat na zasedanjih razpravljalci o tej največji pomankljivosti Fronte trebanjskega okraja, vendar pa preko ugotavljanja še vedno niso prišli. Okrajni zbor OF je uvidel, da ga čaka tu prva zelo pomembna naloga: vključiti v OF vse, ki imajo pogoje za sprejem.

Novi vaški odbori OF so ponekod začeli prav dobro delati. Tako odbor v Selih-Sumberku, kjer so sprejeli dobre sklepe za prostovoljnega javna dela. Na Primskovem vaški odbor OF in KLO sama brez posredovanja okrajnih nameščencev skrbita za odkupe, ki v redu potekajo. Te dni je prejela Fronta na Primskovem kot prva v okraju prehodno začetnico šestmesečnega tekmovanja. — Na drugi strani pa živi kakšnih 20 vaških odborov v prav takem mrtvilih kakov pred zadnjimi volitvami. V Skovcu se stari odbor leta dni ni postal, novi odbor pa dozdaj tudi še ni prišel skupaj. Delegat iz Skovca je na zasedanju obljubil, da bo odslej drugače, delegat iz Velikega Gabra pa je poročal, da so sklenili »pregnati polža«, ki jim je zlezel na nedograjeni zadružni dom. V Velikem Gabru namreč preko zabetoniranih temeljev in kleti

(Nadaljevanje s 1. strani).

Z zavhanimi rokavi vedro v bodočnost

Zaupanja vredni kandidati so bili častno izvoljeni. Zaupnica — dana od ljudskega — jim bo kažipot v bodočem delu. Skrbeti za blaginjo volivcev, bodro stopili v nelahko bitko za izboljšanje gospodarskega stanja v državi, bo od danes naprej njihova velika dolžnost. Biti pravičen, zavedati se, da ljudstvo ni tjavdan spustilo kroglice v pravo skrinjico — naj jim bo pri vseh delih na umu. Videjti bodo in se tudi prepričali, da je ljudstvo pravljeno za nadaljnje žrtve, če bodo pravične. Smelo naprej za blaginjo ljudstva in za poglobitev prave ljudske demokracije! — kakor je to tako lepo in pametno povedal na volišču volivec v Gaberjah pod Gorjanci.

Z medsebojno pomočjo, z vero in zaupanjem v državno vodstvo in partijo, nam ta vij ne more in ne sme spodrsnit!

Jože Bon.

še niso prišli. V zimskih mesecih bodo pravili pesek, opeko in les, spomladis pa si bodo dom spravili pod streho.

Da se fronta v trebanjskem okraju doslej še ni resno pobrigala za učvrstitev ekonomij in kmečkih delovnih zadrug in ustanavljanja novih, je potrdil tudi molk delegatov v nedeljo, ki o tem najbolj važnem vprašanju niso razpravljali. Zdaj, ko je več časa in manj težkega dela, bi morale osnovne frontne organizacije napeti vse sile, da bi s pomočjo Partije, krajevnih ljudskih odborov, prosvetnih delavcev in vseh svojih aktivistov prirejale dobre vaške sestanke, na katerih bi se ljudje pogovorili o smereh in razvoju našega gospodarstva. V okraju že dela 12 izobraževalnih tečajev — 8 jih bodo še ustavovili — ki naj zajamejo čim več frontovcev. Tudi ti tečaji bodo lahko precej pomagali pri aktivizaciji vasi.

V razpravljanju po poročilih se je oglašil tudi minister tov. Voljč, ki je seznanil deležate z uspehi in pomenom petletnega plana ter vlogo Fronte in osamosvajanjem njenih esnovnih organizacij v zadnjem letu petletke.

Delegati okrajnega zabora so nato sprejeli vrsto pomembnih sklepov, ki pomenijo frontnim organizacijam trebanjskega okraja obsežen delovni načrt za prihodnjih šest mesecov. Od člana okrajnega zabora in novoizvoljenega okrajnega ter izvršnega odbora OF je odvisno, kako bodo frontovci okraja Trebnje uresničili ta načrt in se čim dostojnejše pripravili na praznik desete obletnice ustanovitve OF Slovenije.

V prostovoljnem delu je naše spričevalo

Frontovci novomeškega okraja ne izpoljujejo svoje dolžnosti do OF samo s članarinom, ampak tudi s prostovoljnim delom, ki je najlepši dokaz njihove visoke politične zavesti in zvestobe do OF, v kateri smo tako lepo združeni vsi skupaj.

Sestmesečno tekmovanje v počastitev del se obletnice OF je prav posebno potrdilo to stanje. Do danes imamo za seboj 42.268 prostovoljnih ur, v katerih so si napravili frontovci častne žulje pri gradnjah raznih stavb, v kmetijstvu, sečnji in spravili lesa in v pogozdovanju in negi gozdov. — Vrednost storjenega dela je malo manj kot milijon din.

S prostovoljnim delom se ne ponaša le Novo mesto. Tudi kmetje lepo izpričujejo svojo zvestobo do OF z delom. Prednjačijo KOOF: Dolenjske Toplice, Stopiče, Straže, Dvor, Ajdovec, Orehotovica, St. Jernej.

Do konca tekmovanja bomo s prostovoljnim delom še marsikaj dosegli. Na doseženih uspehih počivajo lenuti, mi pa to nismo. Svoj praznik bomo dočakali z velikimi uspehi. Novo izvoljeni odbori osnovnih organizacij OF pa bodo s prepričevanjem in dobro organizacijo dosegli, da bomo v tem pogledu med prvimi okraji v Sloveniji.

Grdo je biti „figa mož“

V črnomeljskem okraju so ljudje vpisali 4.356.000 din v drugo ljudsko posojilo. Lep denar za tako pasivno pokrajino naše domovine! V samem začetku posojila so vpisali in tudi dali 2.729.600 din, ostalo so se obvezati plačati v obrokih. Do 13. decembra je bilo plačanih obrokov za 985.300 din.

V rednem plačevanju obrokov prednjačijo sledeča vpisna mesta: Narodna banka Črnomelj, Okrajni magazin, DES, Okrajna apnenica, Dom onemoglih v Metliki, Okrajno od-kupno podjetje Črnomelj, Javno tožilstvo Črnomelj, železniška postaja Metlika, Osnovna vpisna komisija Jelševčice in Prelesje, Navedena mesta so do danes svoje obvezne in obljube popolnoma izpolnila.

Imamo pa kraje v črnomeljskem okraju, ki radi pozabljajo na dano besedo. Med temi so tudi sledeča vpisna mesta: Okrajno pre-

vozništvo v Črnomelju, Splošno kmetijsko gospodarstvo Semčič, Delegacija žitnega fonda Črnomelj, Državno posestvo Vinomer, Adlešiči, Velika in Mala selo, Dolenjci, Cerovec, Dragatuš, Obrh, Zapodje, Mali in Veliki Nerajc, Griblje, Cerkvišče, Loka, Vojna vas, Cudino selo, Lokvica, Grabrovec, Petrova vas, Lokve, Rožanc, Gornja Paka, Mihelja vas, Primosten, Predgrad, Semčič, Kot, Sveti duh, Sinji vrh, Speharji, Sedovci, MLO Črnomelj, MLO Metlika, KDZ Griblje in KDZ Stražni vrh.

Bilo bi napač valite krvido vpisovalcem, ki so prav gotovo pripravljeni vsak čas izpolniti dano obljubo, potrebno pa je opozoriti vse tiste in to so tudi množične organizacije, naj vendar podrezajo vpisovalec na dolžnost. Ni gršega na svetu kot dobiti ime »figa mož«.

Da bomo vedeli pri čem smo in na koga lahko računamo

Delo okrajne komisije v Novem mestu za prevedbo delavcev se je začelo 2. novembra in se bliža zaključku. Omenjena komisija preverja osebje vseh lokalnih industrijskih podjetij, ki imajo zaposlenih manj kot 30 delavcev ter vsa podjetja komunalne dejavnosti. Ostala podjetja lokalne industrije pa prevaja komisija, ki jo sestavljajo zaposleni delavci v podjetjih, iz katerih vrst je ista zbrana. Od teh komisij je prva končala prevedbo komisija okrajnega podjetja »Kremen«, nato Mestno čevljarsvo v Novem mestu. Industrija perila MLO Novo mesto in operarna Zalog ter Keramika v Novem mestu niso v samem začetku pokazale prvega razumevanja za prevedbo, zato se nahajajo med zadnjimi pri tej izredno važni nalogi.

Okrajna komisija za prevedbo je preverila Okrajno lesno industrijsko podjetje Dvor, Tkalcnico MLO Novo mesto, Mesarijo, Klavnicno, Hotele, Restavracije itd. Prevedla je tudi vse cestarje in Šoferje. Do 15. decembra je prevedla preko 200 delavcev. Ta komisija opravlja svojo nalogo v glavnem dobro. V samem začetku je delo komisije nekam še palo, ker niso imeli vsi delavci v redu svoje dokumente. Najprej je bilo delo opravljeno v Tkalcnici MLO Novo mesto in pri Okrajnem lesno-industrijskem podjetju Dvor. Za prevedbo se je vzorno pripravil »Zidarski« v Zužemberku. Da ni delo komisije že končano, leži krivda na samih delavcih, ki se niso kljub opozorilom pravočasno pripravili z osebnimi dokumenti, ali jim pa ni bil od strani odgovornih dovolj jasno razločen ponamen prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta

men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pričebi ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Pojavili so se pa primeri, da

Mnogi so dobro govorili za enega – eden pa slabo za mnoge

O uprizoritvi Goldonijevega »Lažnivca« na novomeškem odu je dospel poročala Ljudska pravica dne 19. XI. 1950, teden dni kasneje pa je pričel Dolenjski list v 39. številki kritiko prvega dela nove gledališke sezone. 9. decembra je Dolenjski list znova pisal o »Lažnivcu«, tokrat se je oglasil dopisnik »Eden za mnoge« in v članku s širokim naslovom pokazal toliko strahu za vzgojo mladine, hkrati pa upanja, da bodo njegove vrstice »spričale prepotrebno diskusijo o teh problemih«, da na bodo verjetno odgovorili tako poklicni vzgojitelji kakor ostali ljudje in morda tudi starci. Prispevki k tej diskusijski, ki bo verjetno popolnejša od enostransko gledanega in napisanega članka o »Lažnivcu« in šolski mladini v 41. številki Dolenjskega lista, naj bo tudi teh nekaj naslednjih vrstic.

Ponovno sem prebral članek dopisnika »Eden za mnoge«, vendar pa se ne morem ostresti vtiša, da se je njegov avtor z neodgovorno povrnostjo lotil problema, ki bi zaslužil z ozirom na vzgojo mladine več skrbnega poglabljavanja. Kakor je na eni strani treba pozdraviti sleherni prispevki k izobjšanju vsega našega vzgojnega dela, tako je treba na drugi strani osojati vsako ozko, osebno, predvsem pa nesodobno gledanje na te perce probleme, ki so stvar na vseh. Avtor »Eden za mnoge« očita novomeškemu gledališču plehko v izbi predstave »Lažnivca«, ki se mu zdi, da ne prispeva ničesar k vzgoji človeka, predvsem pa ne mladega. Hkrati očita šibko poglobitev v splošno pedagoško problematiko, kar velja predvsem za vodstvo novomeške gimnazije, učiteljsca in srednje gospodarske šole, ki so pustila oz. pripravila obisk predstave mladini. Goldoni se mu zdi banalen, klasično pitev, njegov humor obešenjaški in že takoj prezvecen, da je podoben bolj burki klovnu kakor komediji. V »Lažnivcu« vidi samo primitivnost in cenenost, osladnost, nobene živiljenjske poglobitve itd. V izbi besed uničejoce kritike italijanskega komediografa avtor »Eden za mnoge« ni bil v zadrgi. In če bi Goldoni že živel, bi ga morda plehko nekaterih, danes sicer že prav redkih filistrskih butic, znova pognala po svetu...

Avtor »Eden za mnoge« morda ne ve, da so lani igrali Goldonija v Jugoslovenskem dramskem gledališču v Beogradu, v poklicnem gledališču v Mariboru, da ga trenutno pripravljajo dijaki gimnazije v Postojni in da ga bodo igrali se marsikje. Smrtno obsodbo, ki jo je »Eden za mnoge« napisal Goldoniju in njegovemu delu, bi kazalo torej pred izvrstijo, le še malo prestresti, mar ne? – Ne bom branil novomeškega gledališča, pri katerem trdi avtor navedenega članka, da »... je bilo letos pričakovati nadaljnega vzpona...«. Brani naj se samo s svojim delom. Ugotoviti moram le, da me je avtor »Eden za mnoge« prepričal pravzaprav o eni sami stvari; da namreč učencev osovnne šole ne bi kazalo puščati k šolskim predstavam, vaj k takim ne, ki niso izrecno mladinske. Drugačna pa je stvar z obiskom šolskih predstav za ostalo mladino.

Ob pisanju teh vrstic mi je pred očmi slika, ki sem jo doživel kmalu po šolski predstavi »Lažnivca«. V mestu sta se v mirnem vinskiem kotičku sešla starejša gospoda. Debelejši je strahovito udrial po »nemoralnemu« Goldoniju in javnem pohujšanju; repertoar njegovih besed o skribi za mladino in »umazancu Goldoniju« se ni dosti razlikoval od besed avtorja »Eden za mnoge«. Ko sta premela in obsodila predstavo, pa je začel debeli gospod umazano kvantati in govoriti spolzke neslanosti. Tovariš, ki je sedel nedaleč stran njune družbe, ga je opozoril, da njegovo kvasanje ni v skladu s tem, kar je pravkar povedal v zaskrbljenosti za

mladino o Goldoniju, nakar je debeluhar zamatal z roko in dejal:

»Ah kaj, saj tu ni šola, zdaj smo sami med seboj...«

Torej – dvojna morala... Prav tako, kakor pri tistem državljanu, ki ima v mestu odgovorno službo in je v njej kar se da na videz resen in delaven, kadar pa se vozi v vlaku, pa robi umazanosti in packarije, da se zgleduje nad njim ves vagon.

Cemu ti dve primeri? Zato, ker diši nekaj take dvojne morale tudi iz članka avtorja »Eden za mnoge«. Pozabil je namreč, da so pri nas časi jezuitske vzgoje minili... Bodega v oči ena izmed stotih Leliovič laži – tista o namišljeni nosečnosti in mimogrede vrzena opazka o zakonu in otrokih. Prav tu je moral obstati – prav ob tem pa je tudi pozabil, da se mladina zaradi tega ni prav nič pokvarila, še manj – da se ob tem tudi ni ustavljala, kakor se je pisec navedenega članka. Taka je resnica: mladino vyzgajamo, hkrati pa ji ogromno zaupamo! Doslej nas ni razočarala – kdor pa je pokvarjen, pa bo videl – in iskal! – umazanijo povsod. Za roko mladine ne bom vodil tam, kjer je pokazala, da zna sama zdravo presoditi, kaj je zdravo, kaj ignilo, kje je zrno, kje pleve. Iz pogovora z mladinci po predstavi vsem tudi, da so znali izlučiti poučno jedro iz lahkonke komedije, kar je avtorju navedeno članka delalo toliko težav... Morda se ni znašel zato, ker je zelo odmaknjen od mladine, od naše žive stvarnosti, ker se vse preveče tici v starem televizorju? Nekaj tega bo držalo – sicer ne bi bilo v njegovem članku zavijanjem oči, s čimer smo pri nas že pometli.

Prav bo, če se bodo v tej diskusiji oglasili tudi poklicni vzgojitelji in spregovorili besedo o šolskih predstavah, filmih in koncertih za mladino – in najmlajše. Skoraj ne morem verjeti, da o Goldonijeve komediji niso razpravljali v novomeških srednjih šolah. Zato dvomim, da se je vprašanje »rušenja morale« ob »Lažnivcu« pojavilo se kje drugje kakor v glavi avtorja »Eden za mnoge«. Končno, še opazko k podpisu njevega članka: bilo bi bolje, da bi se podpisal le z »Eden«. Prav nič ni namreč verjetno, da bi se za takó milnato napihovanje »problema« tam, kjer ga pravzaprav ni navduševalo mnogovljudi.

G.T.

Pod naslovom »Lažnivec«, šolska mladina in še kaj je bil v 41. številki »Dolenjskega lista« objavljen članek »Enega za vse«. Igralski kader je na ta članek opozoril režiserja, ki je nemudoma stopil do enega za mnoge, s pretezo, da zve, ali je tisti eden za mnoge pisal članek ponocib o svetlobi, pedagoškem soncu, ali morda podnevi ob leščerji blazne vzgojne nestručnosti.

Poslušajmo nuan nadvise zanimiv pogovor. Igralec: Razočarani smo nad izbiro komada, ob katerem se zaman sprasujemo, kaj naj prispeva k vzgoji človeka sploh, kaj šele mladega. – Hm! Besede velikega genija!

Vzgojitelj: Oprostite, začak?

Igralec: Sami sebe vikate. – Komada, ki po svoji banalnosti in po obešenjaškem humorju ter po klasični plitvosti pomeni še omalovajevanje resnega in požrtvalnega dela in časa, ki so ga prizadevni amaterji vložili v njegovo realizacijo. (Se glasno zasmje.)

Vzgojitelj: Ja...

Igralec: Ob pisanju teh vaših dejstev vam je pedagoško sonce utajilo 200 ultravioletnih žarkov.

Treba je s prstom pokazati

Ponosno kipe hiše starega, trdnjavskega mesta v višino in se stope na vrhu v močni masiv starodavne kapiteljske cerkve. Popotnik, ki zaradi časa morda le utegne in gre z novomeške postaje, namesto po prasni ali blatni cesti raje čez kapiteljski marof, se mora diviti pogledu na nase mesto, ki ga od vseh strani oklepajo hribi: Gorjanci, Rog, pa vinorodni griči: Hmelnjik, Trška gora, Grevje, Vinji vrh itd., ter ga obdajajo hote in gaji, polja in travnik, med katerimi potiči leže zelenja Krka in mesto »objemlje kot ljubica zvestak, kakor poje Kette. Pa tudi, če se približa našemu mestu od katerekoli druge strani, te vabljivo pozdravlja in imaš o njem najlepši vtis. Priznati moraš, da je res ljubko in vabljivo.

Vsi lepi prividi pa minejo človeka takoj, ko stopi na starinska, zgodovinska tla mesta samega. Poleti prah, spomladi in jeseni blato in brozga, pozimi kupi snega, ki so prepuni soncu in vetru, da ga v pomladanskih mesecih stopita in pospravita. Za ocvirček pa se razvaline, tako kruto in bestialno bombardiranega mesta, ki se še vedno grmadijo na vseh koncih in krajih, klub vsemu prostovoljnemu ali udarniskemu delu mesečnov. Da tudi v pogledu čistoče mesta nismo na najvišji stopnji, bo priznal vsak, ki le na hitro pogleda v naše mesto. Nekoč so bila okna in balkoni mestnih hiš, zlasti ob Zagrebski, Šukljetovi, Ljubljanski cesti in na Glavnem trgu, polni rož in cvetja, in to od rane pomladi do pozne jeseni. Naš rotovž je bil ena sama cvetlična greda. Prav tako balkoni Šmalcev in Kasteljeve hiše. Danes so ti balkoni skrajno zanemarjeni, čeravno bi nikogar nič ne stalo, če bi poskrbel za cvetje. Drva se kopijo pred in za hišami, jasno, ko ni zagajev, da bi sproti pozagal in pospravili drva. Poleg tega pa ljudje drveni krami ne bodo imeli kam spravljati, saj so vse še tako slabe luknje v mestu že uporabljeni za stanovanja ali pa pisarne, in niso osamljeni slučaji, da ljudje sproti kar ne ulici zagajajo drva. No, pa drva, to bi se ne kako šlo, je to koristna in nujno potrebna zadeva vsakega človeka. Po mestu imamo dovolj druge še bolj kričeče nesnage na pretek, ki bi jo bilo treba odstraniti. Pa teh stvari ne bomo rešili samo s prostovoljnimi in udarniškimi deli, čeprav bi tudi v tem pogledu lahko mnogo več storili, kot smo.

Bo pa le treba misliti tudi na drugačen postopek dela. Taka vprašanja so po drugih mestih, n. pr. Ljubljani, že davno resena, zato menim, da bi tudi za Novo mesto ne predstavljalo vprašanja ziviliških nakaznic za ljudi, ki bi bili prizadivljeni cistui mestu. Sem mnenja, da bi se v mestu proračun lahko vnesla postavka za placilo delavec, ki so bili potreben za urejevanje in čiščenje mesta. Ce pa bi bilo potrebno, bi vsak mesec rad dal za to svoj obuplus od svoje piace, pa bi mu ne bilo treba hoditi na proslonjena dela za čiščenje mesta in bi itanko nemoteno delal v svojem delu, ob dnevin potci, pa bi se v krogu svoje družine ali kjerkoj lahko primerno odpocila in in tisti, ki bi bil najet za čiščenje in urejevanje mesta. Tako bi teklo vse delo normalno naprej, saj mislim, da se vedno veja geslo: Vsakega človeka na tisto mesto, kjer bo največ koristil!

Olepševalno društvo je danes brez vaseke podpore in brez modri, saj niti čen delavcev ni moglo najeti zaradi vprašanja ziviliških nakaznic. Razumevanja pa ni naslo. Zato pa je danes vtisnen našim zelenicam, parkom in drevoredom poseben tujško-prometni petcat. Zato pa moraš celo po drevoredih gazitih po odpadom listju in blatni brozgi. Novomeško blato je postalé že tako slovito in široznanzo, da o njem ni več vredno izgubljati besed.

Nekaj več pozornosti pa velja posvetiti našim redkim javnim nasadom. Kar po vrsti pojdim, Edini park, ce že moremo rabiti to besedo za tisto okroglo ploskev na prostoru starega pokopališča, je danes dobesedno uničen. Hiša, ki stoje tam, ne odgovarja ne estetskim, še manj prostorninskim, niti malo pa ne kulturno-zgodovinskim prilikam in zahtevam, saj je ta prostor zakonsko zaščiten. Da pa je stvar še smesnejša, je na tem prostoru postavljena še baraka za pisarne. Sedaj je na vsem prostoru pusta planjava, kjer kvečenju rastejo še kake koprive in bohotna »rosa plevelja. Celo na gradiču pred novo stavbo je ta vrsta lepotnih rastlin dobila prostor. Res je sicer, da je ta prostor do skrajnosti pokvarjen, vendar bi se dalo rešiti vsaj še nekaj. Veljalo bi za ureditev tega prostora poklicati v Novo mesto strokovnjaka, ki bi ohranil, kar še ni do temeljev pokvarjenega in da bi ta prostor

Vzgojitelj: Oprostite, mislim, da kot pedagog dobro poznam 18. stoletje in v njem zivece dramaturge kot so Goldoni in njemu slični banalni komediografi, ki jih je zapolidil Molier, da...

Igralec: Da, da, pozna se vam vaša obča razgledanost. Zdi se mi, da ste pripadnik tistih jančarjev 18. stoletja, ki so Goldonija zaradi dramatsko-reformatorske miselnosti bozali z brcami, s to razliko seveda, da ga vi še danes, ne z brcami, ker pac Goldoni s svojo banalnostjo in česenskojškem humorjem že 200 let pod zemljo vznemirja novomeškega enega za mnoge, pač pa s klasično plitvijo in verzijami o Goldonijevi pedagoški memorali.

Vzgojitelj: Janicar in pedagog sta dva pojma. Mar je Lažnivec prisiljen, narnišljena nosečnost, prikazovanje zakona kot zadnjo neumnost, da bosta naredila otrok, kolikor bo hotel itd., pedagoški način vzgoje nase mladine? na! Tiste mladine, v kateri zremo našo bodočnost? In ce se predpostavim, da so ob takih besednih memorialih gledali Lažnica celo nižješolci, torej absolutno nepokvarjeni cvet Novega mesta, mi tembolj izpada silna primativnost in cenenost že tako skorat prevečenega, skoraj klovnškega humorja, če to sploh smem tako imenovati.

Igralec (ironično): Cisto res. In če tudi jaz nekaj predpostavim, da se namreč danes 16 letne dijakinje že pridno možijo in...

Vzgojitelj: To so ekstremi in vi hočete le-te s takim repertoarjem posplošiti.

Igralec: Teatralni muci smo pac dozvani za plitvo-klasično klovnško besedino mizanseno Mohiera Goldonija in njima enakih komediografov. Banalni Moliere nas je s predlanskim Tarlurom naučil zapeljevati, z obesjenjaško-plitvim Goldonijevim Lažnitem pa smo predlanskim naučene in do tedaj nepoznane pridobivite spretno izkoristili. Jasno, nadobudna in do uprizorite Lažnica nepohujšana novomeška mladina, ne recem beografska, četudi bo centralno gledališče letos uprizorilo Lažnica, ali

pa morda postojnska, kjer bo mladina sama uprizorila to klovnško burko, pri tem občutno tripi. Se dolj od nje morda njeni pedagogi, ki miže, kot dirji petem, kadar poje, čapirajo klučne modrosti in ob pojazniči nad nemorainim padcem zaupane jim mlačane civkajo o čanljnosti in obesjenjaškem humorju velikih in resničnih ljudskih, svetovnoznanih komediografov, him! S tem takrat se na domaci praznik nismo postreljeni.

Vzgojitelj: To najbrž meni sliši. Hvala! Ne dejajte si utvar. Vem, kaj govorim. Če mislite, da boste vi, kot učitelji igralcev soliti pamet meni, se bričo motite. Jaz vem, kar vem.

Igralec: O, Sokrat! – Samo malo bolj skromen je bil. Ojda hoti ujeti, da je dejal pod smrto. Vem, da nici ne vem. Ra je imel malo bolj sivo glavo, kot jo imate vi in 5 cm daljše obzorje od vasega.

Vzgojitelj: Kaj mi mar Sokratovo kokodajsanje! Neizpodobitno drži, da je Lažnivec cenena čurka, vi pa nepoznavalc smislene sodobne vzgoje. – Ce pa ste morda uprizorili Lažnica samo zato, da bi napolnili blagajno, ne meneč se za vzgojno blistvo izbiro dela in s tem izražali kulturno firmo za uprizorjanje klovnške burke je to ne le omalovajevanje resnega truda in časa, temveč tudi neodpustljivo denarno izkoriscenje naših dijakov.

Igralec: Da, da, to povsem drži. Vaš dijak je moral za isto delo, da katerega je moral novomeški upokojenc s 1200 dia mesečne pokojnine placati 20, ali celo 30 din. placat le 10 din. Maksimizirana cena je bila pac zato, ker vasi dijaki dobivajo le 1500 din mesečne štipendije. – No, pa dovolj o tem. Prepričal sem se, da ste članek napisali počuti ob svetlobi pedagoškega sonca, toda brez ultravioletne sile njegovih žarkov. Spoznal sem v vas človeka velike logične bistvine in brez dvoma moža absolutne vsevednosti nepoznanja dramatike sveta.

Tako je, eden za mnoge. Ce udariš, zaboli, Ce v česen ugrizne zasmrdi. Razšla sta se. Med potjo sta se debatirala, končno pa sta prišla do zaključka: režiser je dobro govoril za enega, eden pa slab za mnoge. R.U.

GIMNAZIJCI SO SE ODDOLŽILI CANKARJEVEMU SPOMINU

11. decembra 1918 je zatisnil trudne oči eden največjih mojstrov slovenske besede – pisatelj Ivan Cankar. Novomeški dijak VI. VII in VIII. razreda gimnazije so na obletnico njegove smrti priredili lepo uspel spominski večer. Delavno mladinsko kulturno-umetniško društvo »Oton Zupančič« je povabilo na proslavo predstavnike političnih organizacij, prostvenih ustanov in profesorski zbor.

Spominski večer je začel s skrbno sestavljenim referatom osmošolec Franc Cvelbar, podal je verno sliko Cankarjevega življenja in ustvarjanja. Mogočen lik Cankarjeve osebe je zaživel pred gosti in številnimi dijaki zelo preprljivo. Sledile so recitacije pisateljevih pesmi, odlomkov iz kritičnih in polemičnih spisov ter dveh črtic, napovedovalec pa je z vmesnimi citati povezoval nastope v obrano celoto. Posebno so ugajale recitacije: Ajda Gregorčeva, Eva Nifergalova, Mar-

preurenil tako, da bi klub iznakanitvi vendar je dobil primerno lice.

Pa poglejmo še malo na prastaro novomeško izprehajališče, na »Sance«. Danes je ta priljubljena točka mestnih mamic zapu

Nov odbor OF II. terena v Novem mestu

Pretekli petek je imel novoizvoljeni terenski odbor OF drugega terena prvo sejo. Predsednik starega odbora tov. Mahorič je podal kratek pregled delavnosti in stanja Fronte na II. terenu. Zal so mu odborniki starega odbora le malo pomagali — razen nekaterih izjem, seveda —. Saj se je celo zgodilo, da je bivši odbornik vrnil vabilo za sejo odbora in napisal nanj: »Ninjam časa, pustite me pri miru...« Takih odbornikov ni bilo po 7 in 10 mesecev na sejo, čeprav jih ljudje dostikrat vidijo, kaako se potem, ko zaprejo svoje delavnice, sprehajajo po mestu... No, takih ne potrebujemo, so sklenili frontovci II. terena in so pri volitvah izvolili nove, delavne ljudi v odbor. Ko je stari odbor predal svoje delo, so novi odborniki prerezeli, koga bi izvolili za vodstvo terenskega odbora. Po krajšem pretresu je obvezal predlog, po katerem je bil soglasno izvoljen za predsednika terenskega

odbora OF tov. Ančik Mitja, za sekretarja tov. Vrančič Bogdan in za blagajnika tov. Hrovat. Odborniki so obljudili, da bodo vsi sodelovali pri delu in skupno reševali naloge, ki se postavljajo pred frontno organizacijo.

Skljenili so, da bo v kratkem prva delovna seja. Kakor kaže, bo treba teren, ki ima zdaj čez 600 članov (!) razdeliti vsaj na dva manjša terena. Prav tako bodo te dan sklicali sestanek vseh hišnih oz. uličnih povrjenikov Fronte in se z njimi pogovorili o nalogah, ki jih imajo povrjeniki.

»Nekoč je bil drugi teren najboljši v mestu!« sta med sejo omenila dva prejšnja odbornika. Novi odbor upa, da bo s sodelovanjem vseh članov Fronte, pa tudi dosedanjih odbornikov lahko dvignil uspehe dela frontovcev drugega terena na zadovoljivo višino. Nobenih ovir pa ni, da ne bi drugi teren spet postal najboljši v mestu! Vm.

Zadružniki v Metliki so napolnili silos

Lepo, toplo in sončno jesensko vreme se je naglo sprevrglo v dež in tudi sneg se je pokazal v Beli krajini. Zadružniki so v tem vremenu pod veliko pokrito lopo blizu hleva izkopali globoko jamo za silos. Jama je izkopana v sami ilovico, kar bo precej prikladno za tak najbolj primitiven silos. Boljšega leta niso mogli dobiti zato, ker bodo drugo leto gradili nova gospodarska poslopja, poleg tega pa tudi pravi silos. Tam bodo zadružniki poceni prištedili krmo za zimo. Prav tako pasejo živilo ob lepem in grdem vremenu.

Pa tudi drugače so zadružniki v Metliki marljivi in skrbni. Letos so pridelali 28.400 kilogramov krompirja, od tega so oddali za

obvezno oddajo 7180 kg krompirja, celotni krajevni odbor pa ga je oddal samo 12.000 kilogramov. Pitancev bodo dali 14 po 120 kg teže.

Da bi pa bilo delo v bodoče uspešnejše, razpravljajo sedaj zadružniki na večernih sestankih, kako bodo uveli pri brigadnem načinu dela tudi norme za posamezne kulture. Tudi o načrtu za gradnjo hlevov se pogovarjajo, kje naj bi gradili in kako, da bo čim bolj praktično. Goveji hlev bo velik najmanj z 50 glav živine, svinjski za 50 do 60 svinj. Tudi prostor za stroje in vozove bo zraven. Ravnito šramba, pisarna in eno družinsko stanovanje. Pravijo, da bodo gradili vse sodobno in čim bolj praktično.

Telesna vzgoja — šport — šah

O IGRI KOSARKE V NOVEM MESTU

O košarki bi se lahko mnogo pisalo. Je to igra, ki današnjo mladino najbolj navdušuje, posebno pa še pionirje. Njene glavne edlike so: hitrost v kretjanju ter preciznost v sprejemaju in oddajanju žoge. Dober košarkar mora biti visoke postave, hitrega refleksa ter imeti smisel za kolektivno igro.

Ni se dolgo, ko so to igro iznašli. Začeli so jo igrati l. 1891. v Ameriki, odkoder se je kmalu razširila po vsem svetu in je kmalu zaradi velike koristi dobila veliko pristašev.

V sleherinem malo večjem kraju naše domovine se danes že vadí in igra košarka. Do nedavna v Novem mestu sploh ni bila med mladino poznana ta igra. Prvi, ki so jo poznali, so bili dijaki tukajšnje gimnazije, kateri so si v telovadnici postavili koše in so se takoj kmalu seznanili s to koristno igro.

Ko so bili na Loko postavljeni koši, se je še bolj povečalo navdušenje za to igro. Navdušenje je pa kmalu popustilo, ker ni bilo vodnikov, ki bi zbrali mladino in jo sistematično vzgajali. Mladina si je sama izbrala iz svojih vrst vodnika, ki pa ni imel zadostni izkušenj, da bi jih uvedel v igro.

Tukajšnje društvo se je tudi premalo zanimalo za košarko. Sekcija je bila samo na papirju in je zato tudi umrla.

Mogoče so dali tudi preveč poudarka obojkji, ki je dosegal zato tudi viden uspeh v letošnjem letu, posebno v ligaskem tekmovanju. Toda klub temu se ne bi smela zanemarjati košarka.

Mladina ni opustila te igre, čeprav ni imela vodnika in ni bila vključena v društvo. Posebno pionirji so se zelo navduševali za to igro. Po krajšem času vadbe je bila prva tekma s tukajšnjimi predstavniki JA. V tej igri so naši mladi igralci beležili svojo prvo zmago. To jih je navdušilo in so pričeli še češče prihajati na Loko in metati šogo v koš.

Prišel je tudi trener iz Ljubljane, ki je prevzel za nekaj časa sistematično vadbo, ter pokazal tehniko in takto te igre. Na žalost se po njegovem odhodu ni več vadilo sistematično. Mladina je še prihajala na Loko, toda ni bilo nikogar, ki bi jo uvedel v sistematično vadbo.

Toda klub temu se je rodila lepa zmaga. Poleti je bilo v Novem mestu najboljše gimnazijsko moštvo iz ljubljanske gimnazije. Majstrovski gledalci so bili zelo navdušeni za to igro. Ko so videli spremnost in sistematično igro Ljubljancov, so vsi pričakovali poraz domačinov. Toda bilo je obratno. Naši mladinci so brez sistema z veliko borbenostjo premagali tehnično veliko boljše mladince iz Ljubljane.

Se večji uspeh naših domačih košarkarjev pa je bil v letošnji zadnji igri proti »Zeleničarju« iz Ljubljane. Tudi to srečanje

se je končalo z rezultatom 31:9 v korist Novomeščanov. Zopet so borbenejši premagali tehnično dobre toda zelo mlade igralce iz Ljubljane. To igro je mladina organizirala brez vednosti tukajšnjega društva. Sami so se dogovorili za gostovanje. Seveda to ni pravilno. Morali bi najti povezavo z društvom, pa čeprav društvo ni našlo poti do njih.

Ta zmaga naj bo vzpodbuda društvu, da je treba to mladino čimprej vključiti v sekcijo, da se jim najde dobrega voditelja, da bodo sistematično vadili preko zime in še drugo leto še lepšim zmagam nasproti.

G. J.

NOVOMESKI ATLETI ZOPET USPESNI

Atletska zveza Slovenije je priredila v poccasitev praznika 29. novembra »teh republike«, ki je bil obenem tudi zaključna prireditev atletske sezone. Na to prireditev so bili vabjeni vsi, ki v teku kaj pomenuje. Ves program se je vrsil v vse skupinam, toda ne na tekališču, temveč po ljubljanskih ulicah.

Novomeška ekipa letos ni nastopila kompletna. Manjkal je predvsem Lenart, ki se zaradi bolezni ni mogel pripraviti za to tekmovanje. Njegov izostenek je vsekakor opravljiv, nikakor pa ne moremo opraviti izostanka nekakršnega, ki so bili za potovanje določeni, a iz nerazumljivih razlogov niso prišli na postajo. To velja zlasti za Petretta, ki bi mogel biti na tem tekmovanju v svoji skupini zelo uspešen, dalje za zmagovalko nedavnega »Pionirjevega crossa Koseletovo, Zupančicevo in Beletovo. Zelitebi bi bilo, da se drugič kaj takega ne pripeti več.

Moramo pa reci, da so se naši tekmovalci nad vse častno borili in so v skupinah, v katerih so tekmovali, ogrožali mesta tudi najboljšim.

V skupini mlajših mladincev na 1200 m je bil Novomeščan Mihelč Marjan izmed 15 tekmovalcev po vrstnem redu šesti, po casu pa samo 4 sekunde za zmagovalcem. Na enajsto mesto se je uvrstil Dokel.

Pri mladinkah na 700 m je bila Melinkova tretja. Jeničeva peta, deveto mesto pa je zasedla Povšetova. Vsega skupaj je v tej skupini teklo 11 tekmovalk.

Člani so tekli na 4500 m. Na startu se je javilo 14 najboljših dolgorogov. V tej ostri konkurenči je Novomeščan Glonar dosegel sicer samo deseto mesto, kar pa je še vedno uspeh, ker je treba vedeti, da so v tej skupini tekmovalci člani mednarodnega razreda, naši reprezentanti: zmagovalec Ceraj, Mihalč, Segedin in drugi. Glonar bi mogel dosegči celo boljši uspeh, če bi se bil za ta tek opremil z ustreznimi copatami. Zares škoda je, da v tej skupini ni mogel nastopiti simpatični Novomeščan Lenart in potrditi svoj nedavni uspeh v Ljubljani, ko je zmagal v teku na 3000 m in dosegel obenem tudi boljši čas od službenega mladinskega državnega rekorda. Mimogrede bodi povredano, da je te dni prejel od Atletske zveze Slovenije pojavljeno diplomo, ki naj mu bo v vzpodbudo k nadaljnemu delu. Prav tako je tudi Glonar dobil diploma za dosegene uspehe kot nemurjni organizator.

Atletski sekciji SD Krke čestitamo in želimo, da bi se večkrat lahko beležili njene uspehe na atletskem polju doma in širokem domovinom. Kle

Poravnaj naročnino!

OD TU IN TAM...

Nov plug za rigolanje vinogradov. Pred dnevi so sporočili iz centralnih strojnih dejavnic največjega državnega poselstva Belje, da so mehaniki in inženirji izdelali novo vrsto plugov za rigolanje vinogradov. Pri preizkušnji je plug z lahkoto rigolal-oral zemljo nad 60 cm v globino. Pluge bodo zacepljene v večjih kolčinah; posebno dobro bodo služili pri obnavljanju naših vinogradov.

Podonavska komisija zaseda. V Galacu se je zacepljeno tretje zasedanje Podonavske komisije, v kateri so Romunija, Bolgarija, Madžarska, Sovjetska zveza, Češkoslovaška in Jugoslavija. Ze na prvih sejah komisije se je pokazalo, da igra tudi tu delegacija Sovjetske zveze prvo violinino in hoče vsiljevati svojo voljo drugim delegatom. Zastopnikom informacijskih uradov je bil na kazni od 5 do 15 let prisilnega dela in zaplemba imetja. Na prisilnem delu bodo imeli dovolj časa, da bodo razmislili o svoji počasnosti.

Pomoč Amerike Jugoslaviji. Odbor ameriškega senata za zunanje zadeve je soglasno odobril program predsednika ZDA za pomoč Jugoslaviji za odstranitev posledic suše. Pojavilo se je 38 milijonov dolarjev.

Velike poplave v Panami. Naravnih katastrof letos po svetu ne manjka. Iz Paname poročajo o velikih poplavah, kjer je ostalo 3000 ljudi brez strehe. 11 jih je utonilo, večje število pa jih pogrešajo.

250 CLANOV MUZEJSKEGA DRUSTVA

Muzejsko društvo v Metliki je priredilo 29. novembra za 7. obletnico ustavnitve naše republike dobro uspelo razstavo narodnoosvobodilne borbe. Na razstavi je bilo prikazano delo belokranjske tehnike in partizanskih delavnic, vojaški tisk, slike padlih borcev in talcev, dokumenti prvih organizatorjev OF v Beli krajini in njih slike, dokumenti komande mesta Metlike po kapitulaciji Italije, denar in obveznice za posojilo narodne osvoboditve. Prikazani so bili tudi dokumenti o delu in življenju Belokranjca Janeza Marentiča, člana CK KPS, ki je bil v starci Jugoslaviji preganjani kot dosleden borec za pravice delovnega ljudstva.

Otvoritvi razstave so prisostvovali predstavniki oblasti, JA, množičnih organizacij in šolska mladina. Namen razstave je bil, da se poživi delo muzejskega društva v Metliki, ki bo za desetletenico OF odprlo zgodovinski muzej. Razstava si je ogledalo preko 1200 ljudi. Razstava je zbudila med ljudstvom zanimanje za zbiranje raznih predmetov. Muzejsko društvo ima že okrog 250 članov.

R. F.

POPIS ZIVINE, PERUTNINE, CEBELNIH PANJEV

Kakor vsako leto, bo tudi v letu 1951, in to v mesecu januarju, od 15. do 25. popis živine, perutnine in cebelnih panjev. Pri tem popisu bo popisan še celotni fond zemljiških površin in posejanih površin, del fonda kmetijskih strojev in orodja, celotni fond stanovanj, ki se niso bila zajeta s popisom v letu 1949-50, hlevska površina za veliko živino in uporaba električne energije v gospodinjstvu in kmetijstvu.

Popis bo opravil Zvezni statistični urad FLRJ, na celotnem področju republike, po statističnih uradih ljudskih republik in statističnih uradih pri Okrajnih ljudskih odborih.

Iz zgoraj navedenega je jasno razvidno, da bo predstojec popisa zelo obširen in zahteva temeljite priprave ter dobrega in odgovornega kadra za pravilno izvedbo istega.

Novomeški okraj je tudi že v pripravah za popis. Okrajni izvršni odbor je že imenoval z odločbami sedemčlansko popisno komisijo in 14 člansko kontrolno ekipo, katera bo pomagala na terenu popisovalcem in krajevnim komisijam za časa popisa. Isto tako je bil dan nalog Krajevnim ljudskim odborom, da takoj imenujejo 3 do 5 člansko popisno komisijo in gotovo število popisovalcev, tako da ne bo prišlo na en popisni okoliš (na enega popisovalca) več kot 150 gospodarstev.

Omenjeni popis je velikega važnosti za pravilno planiranje živine, za ugotavljanje padca in porasta živine ter ugotavljanje drugih pokazateljev. Uspeh popisa bo odvisen od popisovalcev in krajevnih komisij ter od lastnikov posameznih gospodarstev. Opozorjam, da naj vsi sodelujejo pri popisu opravijo svojo dolžnost s čutom odgovornosti, a lastniki gospodarstev naj prijavljajo točno, tako da bodo dati podatki res stvari!

Statistični urad pri OLO Novo mesto.

PRIREDITELJE PRIREDITEV.

kulturno-umetniška in podobna društva, množične organizacije, šole in vse druge prireditelje prireditev (kulturno-prosvetnih, proslav, akademij, gledaliških in lutkovih iger, fizkulturnih, zabavnih, plesnih, družabnih itd.) opozarjam, DA SO ZAVEZANI ZA VSAKO PRIREDITEV, kjer se izvajajo dela književnosti in umetnosti, zlasti glasbe, ne glede na to, ali proti vstopnini ali brez nje. 1. PLACATI ZNESEK AVTORSKEGA POVRACILA

in 2. IZROCITI PROGRAM IZVAJANIH DEL V DVEH IZVODIHN. Pojasnila in tiskovine se dobijo pri Zavodu in pri tajnikih Okrajnih (rajonskih) odborov Ljudske prosvete. V kolikor niste izpolnili omenjenih obveznosti za prireditve v tekočem letu, storite to takoj, pozneje pa sproti za vsako prireditivo. Protikršiteljem teh obveznosti bo izvajal Zavod postopek po zakonu.

Društvo slovenskih skladateljev, Društvo slovenskih književnikov, Zavod za avtorskopravno zaščito, Ljubljana, poštni predel štev. 3.

OBVESTILO

Popravljalnica čepljev Novo mesto javlja vsem svojim odjemalcem, da je pri njih v shrambi še iz prejšnjih let več parov popravljenih čepljev. Lastnike teh čepljev prosimo, da pridejo ponje do 15. januarja, ker poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

HALO, NAROCNIKI, HALO!

Uprava »Dolenjskega listka« naproša vse naročnike, ki